

Pluteus Fr. - Hertenzwammen

E. Vandeven

vandeven.emile@skynet.be

Voorwoord

Sinds het verschijnen van deel 2 van de Flora Agaricina Neerlandica (1990), waarin E. Vellinga het geslacht *Pluteus* behandelde, zijn er verschillende nieuwe soorten gepubliceerd, die tot dit genus behoren. In onderstaande determinatiesleutel zijn een aantal van deze nieuwe soorten opgenomen.

Als selectiecriteria werden gehanteerd:

- soorten die in aan België grenzende gebieden voorkomen,
- soorten die in biotopen gevonden worden, die ook in België bestaan,
- soorten die gelijken op in België groeiende soorten.

Voor de gebruikte terminologie wordt hoofdzakelijk de "glossary" gevolgd uit delen 1 en 2 van Flora Agaricina Neerlandica.

Commentaren op deze sleutel zijn welkom bij de auteur.

Verklaring van naam

pluteus: gevlochten dak als bescherming tegen aanval (middeleeuws)

typesoort van het genus: *Pluteus cervinus*

cervinus: van het hert

Het geslacht wordt in het Nederlands genoemd naar betekenis van de naam van de typesoort.

Hoe het genus herkennen?

plaatjes vrij

geen vliezige ring (wollige ringzone mogelijk)

geen beurs

sporen roze

gladde sporen

Ecologie

saprophyten op hout, houtresten, grond

Indeling

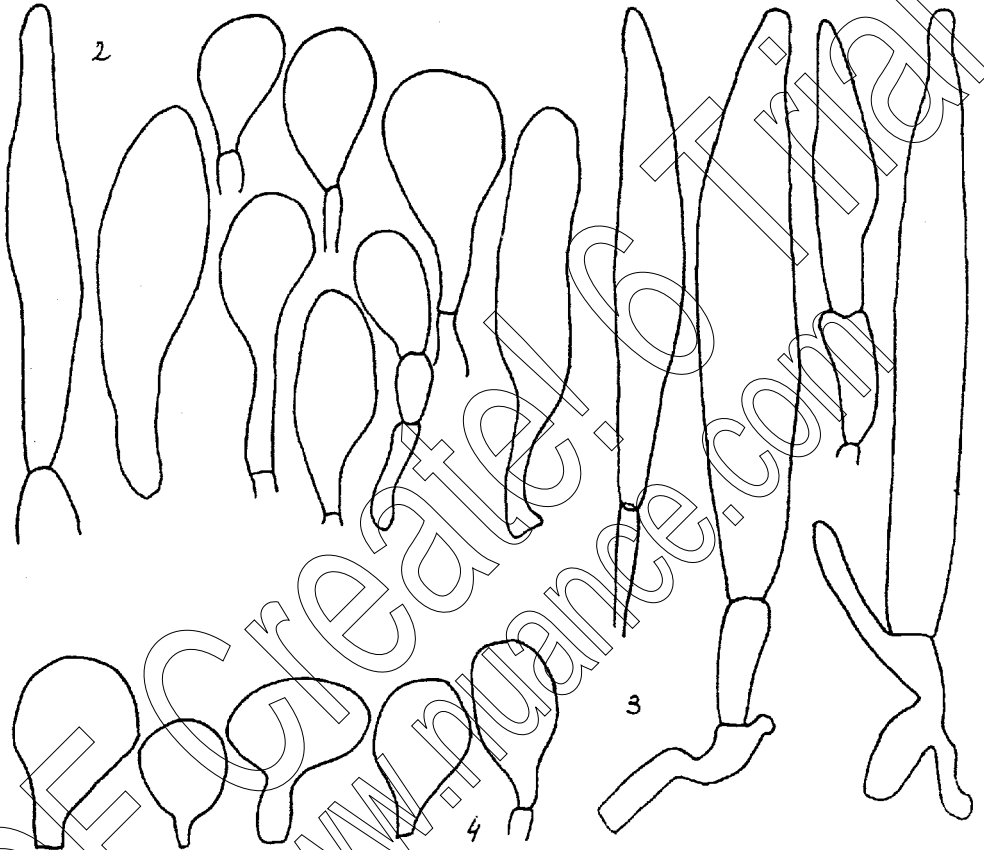
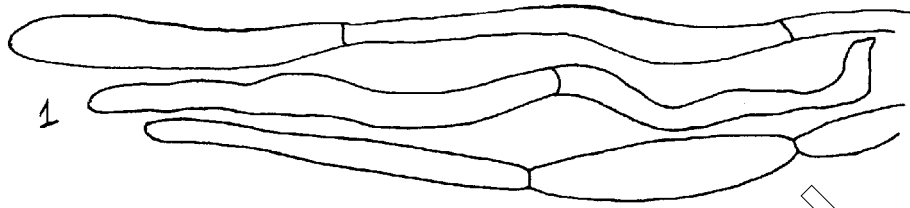
De indeling van het genus is gebaseerd op:

- de structuur van de hoedhuid
- de vorm van de hoedhuidcellen

Gevolgde indeling:

Vellinga & Schreurs in Persoonia 12 (1985)

3 secties, waarvan 1 onderverdeeld in 3 subsecties

Hoedhuiden 1: secties *Pluteus* en *Villosi*, 2 subsectie *Mixtini*,
3 subsectie *Hispidodermini*, 4 subsectie *Eucellulodermini*

Sleutel tot secties en subsecties

*= In Vlaanderen en/of Brussel gevonden

- 1a Hoedhuid bestaande uit liggende mogelijks terminaal opgerichte hyfen (cutis) 2
- 1b Hoedhuid bestaande uit rechtopstaande cilindrische, spoelvormige (fusiforme), peervormige (sferopedunculate) of knotsvormige (clavate) cellen (trichoderm of hymeniderm). sectie **Celluloderma** 3

- 2a Pleurocystiden dikwandig met aan de top haken. sectie **Pluteus**
- 2b Pleurocystiden afwezig of dunwandig zonder haken aan de top. sectie **Villosi**

- 3a Hoedhuid bestaande uit 2 typen cellen: cilindrische tot spoelvormige (fusiforme), **en** peervormige (sferopedunculate) tot knotsvormige (clavate) cellen. subsectie **Mixtini**
- 3b Hoedhuid bestaande uit 1 type cellen: cilindrische tot spoelvormige (fusiforme) **of** peervormige (sferopedunculate) tot knotsvormige (clavate) cellen. 4

- 4a Hoedhuid bestaande uit cilindrische tot spoelvormige (fusiforme) cellen ($Q_{gem} > 3$). subsectie **Hispidodermini**
- 4b Hoedhuid bestaande uit peervormige (sferopedunculate) tot knotsvormige (clavate) cellen ($Q_{gem} < 3$). subsectie **Eucellulodermini**

dikwandige cystiden met haken van sectie *Pluteus*

Sectie *Pluteus*

- 1a Hoed parelgrijs met donkergroen blauwachtige tint vooral in het centrum; groene tint ook mogelijk in steelbasis. Gespen in de hoedhuid.
P. salicinus (Pers.) P. Kumm.*
Grauwgroene hertenzwam
- 1b Geen groene of blauwachtige tint in de hoed. Gespen aan- of afwezig in hoedhuid. 2
- 2a Hoed wit of roomkleurig met mogelijks donkerder centrum. 3
- 2b Hoed met bruintinten. 10
- Hoed wit of roomkleurig*
- 3a Gespen aanwezig in de hoedhuid. 4
- 3b Gespen afwezig of uiterst zeldzaam in de hoedhuid. 6
- 4a Cheilocystiden tot 200 µm lang. *P. primus* var. *purus* Bonnard nom. prov.
- 4b Cheilocystiden tot 70 µm lang. 5
- 5a Hoedcentrum vezelig tot schubbig, op loof- of naaldhout of op de grond groeiend. *P. pellitus* (Pers.) P. Kumm.
non sensu Vellinga
- 5b Hoedcentrum niet vezelig of schubbig, op naaldhout.
P. pouzarianus var. *albus* Bonnard
- 6a Cellen met olieachtige inhoud in hymenium. *P. lipidocystis* Bonnard
- 6b Geen cellen met olieachtige inhoud in hymenium. 7
- 7a Geur rafanoïd (niet vergrijzend). *P. cervinus* var. *albus* Peck*
- 7b Geur niet rafanoïd. 8
- 8a Cheilocystiden afwezig of zeer zeldzaam, geur aanwezig.
P. petasatus (Fr.) Gillet*
Zaagselhertenzwam
- 8b Cheilocystiden talrijk, reukloos 9
- 9a Cheilocystiden dimorf tot 100 µm lang in het midden van de lamel, korter aan de beide uiteinden. *P. albineus* Bonnard
- 9b Cheilocystiden niet dimorf tot 70 µm lang.
P. nothopellitus Justo & M.L. Castro*
(= *P. pellitus* sensu Vellinga)
Sneeuw witte hertenzwam

Hoed met bruintinten

- 10a Lamelrand donkerbruin. ***P. atromarginatus*** (Konrad) Kühner*
Zwartsnede hertenzwam
- 10b Lamelrand wit of zelfde kleur als de vlakken van de plaatjes. 11
- 11a Gespen afwezig of uiterst zeldzaam in de hoedhuid.
P. cervinus (Schaeff.) P. Kumm. var. ***cervinus****
Gewone hertenzwam
- opm.:** *P. cervinus* wordt hier beschouwd in de zin van Justo A. et al. (2014) dus inclusief *P. brunneoradiatus*. Uit DNA onderzoek blijkt dat dit dezelfde soort is.
- 11b Gespen aanwezig in de hoedhuid. 12
- 12a Gespen aanwezig bij ongeveer 1/3 septen van de hoedhuidhyfen, cheilocystiden korter dan 60 µm, sporen kleiner dan 7×5 µm; in het najaar.
P. pouzarianus Singer 13
- 13a Hoed bruin, steel wit tot lichtbruin, op naaldhout.
P. pouzarianus Singer var. ***pouzarianus****
Naaldhouthertenzwam
- 13b Hoed en steel bruinzwart, op verbrand hout. . . ***P. pouzarianus*** var. ***niger*** Bonnard nom. nud.
- 12b Gespen aan 70 tot 100% van de septen van de hoedhuidhyfen, cheilocystiden tot 200 µm, sporen groter dan 7×5 µm; vanaf het voorjaar. . ***P. primus*** Bonnard

Vergelijking tussen *Pluteus cervinus*, *P. pouzarianus* *P. primus*

Kenmerken	<i>Pluteus cervinus</i>	<i>Pluteus pouzarianus</i>	<i>Pluteus primus</i>
Hoed	zijdeachtig/mat bruinachtiger bruin roodachtig bruin zwartachtig	meer blinkend/ metaalachtig meer grijsachtig bruin grijsachtig berookt bruin	vettiger bij aanraken meer okerbruin
Geur	duidelijk rafanoïd / aardgeur	zoet / licht rafanoïd	rafanoïd / nat linnen
Sporen	6-8(9,5) × 4-6,5 µm	5,5-8 × 4-5,5(6) µm	7-9,5 × 5-6,5 µm
Hoedhuid aantal lagen terminale cellen	1 spoelvormig	2 spoel- tot knotsvormig	2 spoelvormig
diameter	8-30 µm	12-32 µm	10-18 µm
Gespen	afwezig of uiterst zeldzaam in alle delen v.h. vruchtlichaam	aanwezig bij 30-40 % v.d. septen van de hoedhuid	aanwezig bij 70- 100 % v.d. septen van de hoedhuid
Substraat	loofhout	naaldhout	naaldhout, soms loofhout

Sectie Villosi

- 1a Pleurocystiden aanwezig en tamelijk talrijk, hoeddiameter > 30 mm, steel langer dan 45 mm. **P. ephebeus** (Fr.) Gillet*
Slijthoedhertenzwam
opm.: hier is de ruime soortopvatting van Vellinga & Schreurs (1985) gevolgd. Lachapelle (2004) behandelt daarnaast ook een nauwere soortopvatting.
- 1b Pleurocystiden afwezig of zeer zeldzaam, hoeddiameter tot 25 mm, steel tot 40 mm lang. **P. hispidulus** (Fr.) Gillet 2
Pluishoedhertenzwam
- 2a Cheilocystiden smal tot breed knotsvormig (clavaat), niet capitaat, of alleen zeer weinige subcapitaat. **P. hispidulus** (Fr.) Gillet var. **hispidulus***
- 2b Cheilocystiden smal utriform tot smal knotsvormig, subcapitaat tot duidelijk capitaat. **P. hispidulus** var. **cephalocystis** Schreurs*

Sectie *Celluloderma* - Subsectie *Hispidodermini*

- 1a Lamelrand bruin, caulocystiden in schubjes opgericht op de steel.
P. umbrosus (Pers.) P. Kumm.*
Pronkhertenzwam
- 1b Lamelrand niet bruin, ongeveer dezelfde kleur als lamelvlakken of geel. 2
- 2a Hoed goudgeel (oranjegeel, groengeel, citroengeel) hoedcentrum mogelijk bruin. Lamelsnede deels geel. Steel over heel de lengte even dik of geleidelijk naar de basis verbredend, fijn bevezeld, steel wit, lichtbruin aan de basis, kaal zonder caulocystiden of alleen aan de basis. Geen geur of zwak rafanoid.
P. leoninus (Schaeff.) P. Kumm.*
Goudgele hertenzwam
- opm.:** zie ook onder subsectie *Mixtini* naar *P. variabilicolor*. Na DNA onderzoek rangschikken Lezzi et al. (2014) beide soorten in dezelfde clade.
- 2b Hoed niet geel of oranje. 3
- 3a Pleurocystiden afwezig of zeer zeldzaam. 4
- 3b Pleurocystiden aanwezig en tamelijk talrijk tot talrijk 5
- 4a Sporen breed elliptisch tot elliptisch, $Q_{gem.}: 1,25-1,35$. Cheilocystiden kleurloos
P. exiguus (Pat.) Sacc.*
Verborgene hertenzwam
- 4b Sporen hoofdzakelijk subgloboos, $Q_{gem.}: 1,1$. Cheilocystiden deels met bruine inhoud. *P. pusillulus* Romagn.
Kleinste hertenzwam
- 5a Steel niet bevocht, aan de basis dikwijls met enkele schubachtige structuren. geen gedifferentieerde caulocystiden. Hoed bruin tot bruingrijs, steel witachtig, roze aan de basis. *P. roseipes* Höhn.
- 5b Steel helemaal bevocht of met schubjes bestaande uit caulocystiden, caulocystiden duidelijk in "busseltjes" over heel de steel verspreid.
P. plautus (Weinm.) Gillet*
Knolvoethertenzwam
- opm.:** hier is de ruime soortopvatting van Vellinga & Schreurs (1985) gevolgd. Lachapelle (2004) behandelt daarnaast ook een nauwere soortopvatting.

Sectie *Celluloderma* - Subsectie *Mixtini*

- 1a Hoed geel, oranje, jong intens oranjebruin. Steel jong spoelvormig-buikig (cfr. *Collybia fusipes*), grof bevlokt en overlans gestreept, later glad. Caulocystiden veelvuldig aanwezig van boven tot onder, deels gesnaveld (rostraat). Hoedhuid-elementen deels gesnaveld (rostraat). Lamelsnede niet geel. Doorgesneden geur zuur. ***P. variabilicolor*** Babos
Opm.: zie ook onder subsectie *Hispidodermini* naar *P. leoninus*.
- 1b Hoed niet geel of oranje. 2
- 2a Pleurocystiden zeldzaam of afwezig, een deel van de cheilocystiden gesnaveld (rostraat). Steel volledig wit bepoederd. Minstens het hoedcentrum geaderd. 4
- 2b Pleurocystiden talrijk, cheilocystiden stomp niet gesnaveld (rostraat). Steel glad of jong met bruine vezels. Hoedcentrum niet geaderd.
P. podospileus Sacc. & Cub. 3
Fluweelhertenzwam
- 3a Volledig steeloppervlak met bruine vezels.
P. podospileus Sacc. & Cub. f. ***podospileus****
- 3b Steeloppervlak glad of alleen aan de basis met bruine vezels.
P. podospileus f. ***minutissimus*** (Maire) Vellinga*
- 4a Vertakte elementen min of meer talrijk aanwezig in de hoedhuid, dikwijls zijn ook de caulo- en cheilocystiden vertakt. ***P. diverticulatus*** Corriol
- 4b Geen vertakte elementen aanwezig in de hoedhuid noch bij caulo- en cheilocystiden. ***P. thomsonii*** (Berk. & Broome) Dennis*
Roetkleurige hertenzwam

Sectie *Celluloderma* - Subsectie *Eucellulodermini*

- 1a Hoed wit. ***P. inquilinus*** Romagn.*
Witte rimpelhertenzwam
- 1b Hoed oranje-rood, bruin, grijs, geel of olijfkleurig, niet wit. 2
- 2a Hoed oranje-rood. ***P. aurantiorugosus*** (Trog) Sacc.*
Oranjerode hertenzwam
- 2b Hoed bruin, grijs, geel of olijfkleurig, niet oranje-rood. 3
- 3a Steel chromaatgeel, ten minsten aan de basis. . . ***P. romellii*** (Britzelm.) Sacc.*
Geelsteelhertenzwam
- 3b Steel niet chromaatgeel. Steel wit, ten hoogste lichtjes geelachtig tot roomkleurig aan de basis of grijs. 4
- 4a Pleurocystiden afwezig of zeldzaam. 5
- 4b Pleurocystiden aanwezig en vrij talrijk tot talrijk. 7
- 5a Sporen subgloboos tot breed elliptisch ($Q_{gem.} = 1,15$); cheilocystiden deels gesnaveld (rostraat). ***P. insidiosus*** Vellinga & Schreurs*
Zwaardvishertenzwam
- 5b Sporen elliptisch tot langwerpig ($Q_{gem.} = 1,5-1,65$); cheilocystiden niet gesnaveld (rostraat). 6
- 6a Steel zonder caulocystiden, hoedoppervlak radiaal gespleten en korrelig barstend. ***P. diettrichii*** Bres.
Krakhoedhertenzwam
- Opm.:** Singer (1986) plaatst deze soort in de subsectie *Mixtini*.
- 6b Steel jong met caulocystiden, hoedoppervlak glad. . . . ***P. poliocnemis*** Kühner
- 7a Steel minstens in het onderste deel duidelijk groenachtig of blauwachtig grijs.
P. cyanopus Quéł.*
Blauwvoethertenzwam
- 7b Steel zonder groenachtig of blauwachtig grijs, maar wit, grijs of licht roomkleurig aan de basis. 8
- 8a Lamelrand minstens tegen de hoedrand bruin. ***P. luctuosus*** Boud.*
Bruinsnede hertenzwam
- 8b Lamelrand zelfde kleur als de lamelvlakken. 9
- 9a Hoed met duidelijk papil. ***P. mammifer*** Romagn.*
- 9b Hoed zonder duidelijk papil. 10
- 10a Hoed geelachtig, okerbruin, goudgeel aan de rand, soms met olijftint; bruine of hyaliene elementen van de hoedhuid in het centrum op een laag van gele hyfen. ***P. chrysophaeus*** (Schaeff.) Quéł.*
Gele aderhertenzwam

- 10b Hoed grijs, bruin, bruingrijs, roetkleurig, soms met lichte olijftint, geen geel. . 11
- 11a Hoed niet of licht hygrofaan. 12
- 11b Hoed duidelijk hygrofaan. 14
- 12a Hoedhuid bij jonge exemplaren “opaque” bij lichtjes wrijven. Hoed donkergrijs, donkerbruin, soms met lichte olijftint. Steel wit, grijs gestreept of helemaal grijs dan jong wit bevlokt. In pletpreparaat hoedhuidcellen uit elkaar drijvend. Pleurocystiden smal utriform, tot cilindrisch, pedunculaat en langwerpig eivormig. **P. nanus** (Pers.) P. Kumm. 13
Dwerghertenzwam
- 13a Jong steel glad zonder caulocystiden, steel niet overal duidelijk grijs.
P. nanus (Pers.) P. Kumm. f. **nanus***
- 13b Jong steel wit bevlokt door aanwezigheid van caulocystiden, steel duidelijk grijs. **P. nanus** f. **griseopus** (P.D. Orton) Vellinga*
- 12b Hoedhuid bij jonge exemplaren niet “opaque” bij lichtjes wrijven. Hoed bruin tot donkerbruin, geaderd tot fijn geaderd. In pletpreparaat hoedhuidcellen niet uit elkaar drijvend. Pleurocystiden lageniform tot utriform of pedunculat en spoelvormig (fusiform). **P. phlebophorus** (Ditmar) P. Kumm.*
Geaderde hertenzwam
- 14a Hoed grijsachtig bruin tot bruin, met mogelijk olijftint vooral bij jonge exemplaren. Pleurocystiden bij volwassen exemplaren meestal smal lageniform.
P. cinereofuscus J.E. Lange*
Grondhertenzwam
- 14b Hoed donkerbruin tot bruin. Pleurocystiden bij volwassen exemplaren breed utriform tot langwerpig eivormig. **P. pallescens** P.D. Orton*
Gevoorde hertenzwam

Soortenlijst met synoniemen en bijkomende informatie

Verklaring info:

BFF: British Fungi Flora 4.

B&K4: Breitenbach J. & Kränzlin (1995) - Pilze der Schweiz Band 4. Verlag Mykologia, Luzern.

BKPM: Beiträge zur Kenntnis der Pilze Mitteleuropas.

BSMF: Bulletin trimestriel de la société mycologique de France.

D&D: Dähncke R.M. & S. Dähncke (1980) -700 Pilze in Farbfotos. AT Verlag, Aarau.

D&K: Dam N. & T.W. Kuyper (2014) - Veldgids paddenstoelen. Plaatjeszwammen en boleten. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Enderle: ENDERLE M. (1986) - PLUTEUS-Funde in hiesigen Auwäldern. Ulmer Pilzflora 1: 9-78. Arbeitsgemeinschaft Mykol. Ulm.

Fungus

G: Gerhardt E. (2006) - De grote Paddenstoelengids voor onderweg. Tirion Uitgeverij, Baarn.

Mycol. Helv.: Mycologia Helvetica.

Mycot: Mycotaxon.

Pers: Persoonia

Phillips: Phillips R. (1981) - Paddenstoelen en schimmels van West-Europa. Uitgeverij Het Spectrum, Utrecht/Antwerpen.

Pilzk2: LUDWIG E. (2007) - Pilzkompendium Band 2, Abbildungen. Fungicon Verlag, Berlin.

Pol. Bot. J.: Polish Botanical Journal.

TBMS: Trans. Br. Mycol. Soc.

Z. Pilzk.: Zeitschrift für Pilzkunde.

***Pluteus albineus* Bonnard**

info.: Mycol. Helv. **11(2):** 131-136, Pol. Bot. J. **39(1):** 145-148

***Pluteus atromarginatus* (Konrad) Kühner – Zwartsnede hertenzwam**

syn.: *Pluteus tricuspidatus* Velen., *P. nigrofloccosus* (R. Schulz) J. Favre

info.: FAN2: 34-35, Enderle: 72-73 (als *P. tricuspidatus*), B&K4: nr 113 (als *P. nigrofloccosus*), Pilzk2: nr 97.2, G: 54 (als *P. nigrofloccosus*)

***Pluteus aurantiorugosus* (Trog) Sacc. – Oranjerode hertenzwam**

syn.: *Pluteus coccineus* (Masse) J.E. Lange

info.: FAN2:55, M.Lange: 123, TBMS35:109 (als *P. caloceps*), Pilzk2: nr 97.20

***Pluteus cervinus* (Schaeff.) P. Kumm. – Gewone hertenzwam**

info.: FAN2: 35-37, Phillips: 119, D&D: 269 (als *P. atricapillus*), Pers12: 342-343 (als *P. atricapillus*), B&K4: nr 103 (als *P. brunneoradiatus*), nr 104, Pilzk2: nr 97.1, nr 97.3 (als *P. brunneoradiatus*), D&K: 337

Pluteus cervinus* (Schaeff.) P. Kumm. var. *cervinus

syn.: *Pluteus atricapillus* (Secr.) Singer, *P. brunneoradiatus* Bonnard

Pluteus cervinus var. ***albus*** Peck
syn.: *Pluteus atricapillus* var. *albus* Vellinga

Pluteus chrysophaeus (Schaeff.) Quél. – **Gele aderhertenzwam**
syn.: *Pluteus luteovirens* Rea; misv.: *P. leoninus* ss. Kühner & Romagn.
info.: FAN2: 50-51, Phillips: 120 (als *P. luteovirens*), Pers12: 367-368, Pilzk2: nr 97.17

Pluteus cinereofuscus J.E. Lange – **Grondhertenzwam**
info.: FAN2: 51-52, BSMF42: 210-212, Enderle: 17-20, Pers12: 369, Pilzk2: nr 97.8

Pluteus cyanopus Quél. – **Blauwvoethertenzwam**
info.: FAN2: 53, Z. Pilzk.43: 181, Pilzk2: nr 97.10

Pluteus diettrichii Bres. – **Krakhoedhertenzwam**
syn.: *Pluteus rimulosus* Kühner
info.: BSMF72: 195-197 (als *P. rimulosus*), Enderle: 20-23, Pers12: 365-366, B&K4: nr 106, Pilzk2: nr 97.19

Pluteus diverticulatus Corriol
info.: BSMF119: 231-243

Pluteus ephebeus (Fr.: Fr.) Gillet – **Splijthoedhertenzwam**
syn.: *Pluteus villosus* (Bull.) Quél., *P. murinus* Bres., *P. pearsonii* P.D. Orton, *P. lepiotoides* A. Pearson
info.: FAN2: 38-39, Pers.12: 344-347, Enderle: 24-32, Pilzk2: nr 97.26, D&K: 337, G: 56

Pluteus exiguus (Pat.) Sacc. – **Verborgen hertenzwam**
info.: FAN2: 41, Fungus25: 34-35, BSMF72: 187-190, B&K4: nr 108, Pilzk2: nr 97.30

Pluteus hispidulus (Fr.) Gillet – **Pluishoedhertenzwam**
info.: FAN2: 39-40, Pers.12: 347-348, Enderle: 32-35, Pilzk2: nr 97.29

Pluteus hispidulus (Fr.) Gillet var. ***hispidulus***
Pluteus hispidulus var. ***cephalocystis*** Schreurs

Pluteus inquilinus Romagn. – **Witte rimpelhertenzwam**
misv.: *Pluteus semibulbosus* ss. J.E. Lange, P.D. Orton
info.: FAN2:54-55, BSMF94:377, Enderle: 35-39, Pers12: 370-371, Pilzk2: nr 97.16

Pluteus insidiosus Vellinga & Schreurs – **Zwaardvishertenzwam**
info.: FAN2: 49-50, Pers12: 366-367, B&K4: nr 109, Pilzk2: nr 97.14

Pluteus leoninus (Schaeff.) P. Kumm. – **Goudgele hertenzwam**
syn.: *Pluteus luteomarginatus* Rolland, *P. fayodii* Damblon, Darimont & Lambinon, *P. sororiatus* (P. Karst.) P. Karst.

info.: FAN2: 41-43, 39-44, D&D: 271, B&K4: nr 110, Pilzk2: nr 97.24, D&K: 389, G: 58

***Pluteus lipidocystis* Bonnard**

info.: Mycol. Helv. **2(1)**: 35-42

***Pluteus luctuosus* Boud. – Bruinsnedeherterzwam**

syn.: *Pluteus marginatus* (Quél.) Bres.

info.: FAN2: 53-54, Fungus25: 36, BSMF72: 230-233, Enderle: 44-47

***Pluteus mammifer* Romagn.**

info.: BSMF94: 374-376, Pilzk2: nr 97.12

***Pluteus nanus* (Pers.) P. Kumm. – Dwerghertenzwam**

syn.: *Pluteus satur* Kühner & Romagn., *P. griseoluridus* P.D. Orton

info.: FAN2: 47-48, Enderle: 47-51, Pers12: 363-364, B&K4: nr 111 en 112, Pilzk2: nr 97.11

Pluteus nanus* (Pers.) P. Kumm. f. *nanus

***Pluteus nanus* f. *griseopus* (P.D. Orton) Vellinga**

syn.: *Pluteus griseopus* P.D. Orton

***Pluteus nothopellitus* Justo & M.L. Castro – Sneeuw witte herterzwam**

misv.: *Pluteus pellitus* (Pers.) P. Kumm. sensu Vellinga

info.: Mycot102: 222-226, FAN2: 37 (als *P. pellitus*), Pilzk2: nr 97.5 (als *P. pellitus*)

***Pluteus pallescens* P.D. Orton – Gevoorde herterzwam**

info.: FAN2: 52-53, Fungus25: 38-39 (als *P. umbrinellus*), BSMF72: 227-230 (als *P. satur*), TBMS43: 360-361, B&K4: nr 114, Pilzk2: nr 97.13

***Pluteus pellitus* (Pers.) P. Kumm. (non sensu Vellinga 1990)**

info.: Mycot102: 226-229

***Pluteus petasatus* (Fr.) Gillet – Zaagselherterzwam**

syn.: *Pluteus patricius* (Schulzer) Boud.; misv.: *P. curtisii* ss. Singer, ss. Moser 1983

info.: FAN2: 37-38, D&D: 268, B&K4: nr 115, Pilzk2: nr 97.6, G: 54

***Pluteus phlebophorus* (Ditmar) P. Kumm. – Geaderde herterzwam**

info.: FAN2: 23, BSMF72: 206-208 (als *P. chrysophaeus*), Pers12: 368-369, Pilzk2: nr 97.9

***Pluteus plautus* (Weinm.) Gillet – Knolvoetherterzwam**

syn.: *Pluteus depauperatus* Romagn., *P. semibulbosus* (Lasch) Gillet, *P. punctipes* P.D. Orton, *P. gracilis* (Bres.) J.E. Lange;

misv.: *P. hiatulus* ss. Romagn., *P. boudieri* P.D. Orton

info.: FAN2: 45, Pers.12: 352-361, Phillips 119-120, Enderle: 52-55, Pilzk2: nr 97, G: 58.

***Pluteus podospileus* Sacc. & Cub. – Fluweelhertenzwam**

Pluteus podospileus f. *minutissimus* (Maire)

syn.: *Pluteus minutissimus* Maire

info.: FAN2: 45-46, Phillips: 118, BKPM1: 15-26, BSMF72:190-195 (als *P. minutissimus* f. *typicus* en f. *major*), Enderle: 55-57, Pers12: 361-362, B&K4: nr 118 en 119, Pilzk2: nr 97.28, D&K:389

***Pluteus podospileus* f. *minutissimus* (Maire) Vellinga**

syn.: *Pluteus minutissimus* Maire

Pluteus podospileus* Sacc. & Cub. f. *podospileus

***Pluteus poliocnemis* Kühner**

info.: BSMF72: 197-199

***Pluteus pouzarianus* Singer – Naaldhouthertenzwam**

info.: FAN2: 35, B&K4: nr 120 en 121, Pilzk2: nr 97.4

***Pluteus primus* Bonnard**

info.: Mycol. Helv. 42: 169-178., B&K4: nr 122

***Pluteus pusillulus* Romagn.**

Pers.12: 350, Enderle: 57-58

***Pluteus romellii* (Britzelm.) Sacc. – Geelsteelhertenzwam**

syn.: *Pluteus lutescens* (Fr.) Bres., *P. splendidus* A. Pearson

info.: FAN2: 48-49, BFF4:51-52, Enderle: 58-61, Pers12: 364-365, B&K4: nr 123, Pilzk2: nr 97.18, D&K: 341, G: 58

***Pluteus roseipes* Höhn.**

info.: Enderle: 61-63, D&D: 270, B&K4: nr 124, Pilzk2: nr 97.25 (als *P. leoninus* var. *roseipes*)

***Pluteus salicinus* (Pers.) P. Kumm. – Grauwgroene hertenzwam**

info.: Phillips: 119, FAN2: 33-34, Enderle: 64-66, B&K4: nr 125, Pilzk2: nr 97.7, D&K: 241, G: 56

***Pluteus thomsonii* (Berk. & Broome) Dennis – Roetkleurige hertenzwam**

syn.: *Pluteus cinereus* Quél.; misv.: *P. godeyi* ss. Kühner & Romagn. 1953

info.: FAN2: 46-47, D&D: 272, 273 (als *P. phlebophorus*), BSMF72: 199-206 (als *P. cinereus* f. *typicus* en f. *cinereus*), Enderle: 67-72, B&K4: nr 126, Pilzk2: nr 97.27, G: 58

***Pluteus umbrosus* (Pers.) P. Kumm. – Pronkhertenzwam**

info.: FAN2: 43-45, Phillips 119, BSMF 59: 37-40, Enderle: 74-75, Pers12: 352, B&K4: nr127, Pilzk2: nr 97.21

Pluteus variabilicolor Babos

syn.: *Pluteus castri* Justo & E.F. Malysheva

info.: Pilzk2: nr 97.23, Babos M. (1978) – *Pluteus-Studien I.* (Basidiomycetes, Pluteaceae) – *Ann. Hist.-Nat. Mus. Nat. Hung.* **70**: 93-97., *Öst. Zeitschr. f. Pilzk.* **3**: 95-103.

Synoniemen met voorkeurnamen

synoniem	voorkeurnaam
<i>P. atricapillus</i>	<i>P. cervinus</i>
<i>P. atricapillus</i> var. <i>albus</i>	<i>P. cervinus</i> var. <i>albus</i>
<i>P. boudieri</i>	<i>P. plautus</i>
<i>P. brunneoradiatus</i>	<i>P. cervinus</i>
<i>P. castri</i>	<i>P. variabilicolor</i>
<i>P. cinereus</i> Quél.	<i>P. thomsonii</i>
<i>P. coccineus</i>	<i>P. aurantiorugosus</i>
<i>P. curtisii</i> ss. Singer, ss. Moser 1983	<i>P. petasatus</i>
<i>P. depauperatus</i>	<i>P. plautus</i>
<i>P. fayodi</i>	<i>P. leoninus</i>
<i>P. godeyi</i> ss. Kühner & Romagn.	<i>P. thomsonii</i>
<i>P. gracilis</i>	<i>P. plautus</i>
<i>P. griseoluridus</i>	<i>P. nanus</i>
<i>P. griseopus</i>	<i>P. nanus</i> f. <i>griseopus</i>
<i>P. hiatulus</i> ss. Romagn.	<i>P. plautus</i>
<i>P. leoninus</i> ss. Kühner & Romagn.	<i>P. chrysophaeus</i>
<i>P. leptoides</i>	<i>P. ephebeus</i>
<i>P. luteomarginatus</i>	<i>P. leoninus</i>
<i>P. luteovirens</i>	<i>P. chrysophaeus</i>
<i>P. lutescens</i>	<i>P. romellii</i>
<i>P. marginatus</i>	<i>P. luctuosus</i>
<i>P. minutissimus</i>	<i>P. podospileus</i> f. <i>minutissimus</i>
<i>P. murinus</i>	<i>P. ephebeus</i>
<i>P. nigrofloccosus</i>	<i>P. atromarginatus</i>
<i>P. patricius</i>	<i>P. petasatus</i>
<i>P. pearsonii</i>	<i>P. ephebeus</i>
<i>P. pellitus</i> ss. Vellinga (1990)	<i>P. nothopellitus</i>
<i>P. punctipes</i>	<i>P. plautus</i>
<i>P. rimulosus</i>	<i>P. diettrichii</i>
<i>P. satur</i>	<i>P. nanus</i>
<i>P. semibulbosus</i> (Lasch) Gillet	<i>P. plautus</i>
<i>P. semibulbosus</i> ss. J.E. Lange, P.D. Orton	<i>P. inquilinus</i>
<i>P. sororiatus</i>	<i>P. leoninus</i>
<i>P. splendidus</i>	<i>P. romellii</i>
<i>P. tricuspидatus</i>	<i>P. atromarginatus</i>
<i>P. villosus</i>	<i>P. ephebeus</i>

Bibliografie

- BABOS M. (1978) – *Pluteus*-Studien I. (Basidiomycetes, Pluteaceae) – Ann. Hist.-Nat. Mus. Nat. Hung. **70**: 93-97.
- BONNARD J. (1987) - *Pluteus lipidocystis* spec. nov. Mycol. Helvetica **2(1)**: 35-42.
- BONNARD J. (1987) - *Pluteus brunneoradiatus* spec. nov. Mycol. Helvetica **2(2)**: 141-154.
- BONNARD J. (1991) - *Pluteus primus* spec. nov. (Agaricales, Basidiomycètes). Mycol. Helvetica **4(2)**: 169-178.
- BONNARD J. (1993) - Clé provisoire des *Plutées* européens à boucles. Mycol. Helvetica **6**: 203-205.
- BONNARD J. (2001) - *Pluteus albineus* sp. nov. (Agaricales, Basidiomycètes). Mycol. Helvetica **11(2)**: 131-136.
- CITÉRIN M. & G. EYSSARTIER (1998) - Clé analytique du genre *Pluteus* Fr. Doc. Mycol. **28(111)**: 47-67.
- CORRIOL G. (2003) - *Pluteus diverticulatus* sp. nov. une espèce nouvelle de la sous-section *Mixtini*. Bull. Soc. mycol. Fr. **119(3-4)**: 231-243.
- ENDERLE M. (1986) - PLUTEUS-Funde in hiesigen Auwäldern. Ulmer Pilzflora **1**: 9-78. Arbeitsgemeinschaft Mykol. Ulm.
- GIERCZYK B., A. KUJAWA & T. LUSARCZYK (2014) - *Pluteus albineus* (Basidiomycota) - a new species for Poland. Polish Botanical Journal **59(1)**: 145-148.
- GRÖGER F. (2014) - Bestimmungsschlüssel für Blätterpilze und Röhrlinge in Europa - Teil II. Regensb. Mykol. Schr. **17**: 1-685.
- JUSTO A. & M.L. CASTRO (2007) - *Pluteus nothopellitus* sp. nov. and a review of white species in *Pluteus* section *Pluteus*. Mycotaxon **102**: 209-220.
- JUSTO A. & M.L. CASTRO (2007) - Observations in *Pluteus* section *Pluteus* in Spain: two new records for Europe. Mycotaxon **102**: 221-230.
- JUSTO A., E. MALYSHEVA, T BULYONKOVA, E C. VELLINGA, G. COBIAN, N. NGUYEN, A. M. MINNIS & D. S. HIBBETT (2014) - Molecular phylogeny and phylogeography of Holarctic species of *Pluteus* section *Pluteus* (Agaricales: Pluteaceae), with description of twelve new species. Phytotaxa **180 (1)**: 1–85.
- LACHAPPELLE J. (2004) - Macroscopische sleutel van het genus *Pluteus* - Hertezwam. AMK Meded. **2004(2)**: 42-52.
- LEZZI T., VIZZINI A., ERCOLE E., MIGLIOZZI V. & JUSTO A. (2014) - Phylogenetic and morphological comparison of *Pluteus variabilicolor* and *P. castri* (Basidiomycota, Agaricales). IMA Fungus **5(2)**: 415-423.
- LOHMEYER T.R., J. CHRISTIAN, O. GRUBER (1994) - Ein Nachweis von *Pluteus variabilicolor*. in Oberösterreich. Öst. Zeitschr. f. Pilzk. **3**: 95-103.
- LUDWIG E. (2007) - Pilzkompedium Band 2, Abbildungen. Fungicon Verlag, Berlin.
- LUDWIG E. (2007) - Pilzkompedium Band 2, Beschreibungen. Fungicon Verlag, Berlin.
- MOSER M. & J. STANGL (1963) - Ein neuer *Pluteus* aus Süddeutschland: *Pluteus pseudo-Roberti* Mos. et Stangl. Z. Pilzk. **29**: 36-39.
- MÜLLER G. & M. SCHOLLER -
[http://offene-naturfuehrer.de/web/Pluteus_Fr._%E2%80%93_Dachpilze_\(Georg_M%C3%BCller_%26_Markus_Scholler\)](http://offene-naturfuehrer.de/web/Pluteus_Fr._%E2%80%93_Dachpilze_(Georg_M%C3%BCller_%26_Markus_Scholler))
- SCHREURS J. (1987) - Wieder zwei *Pluteus*-namen gestrichen- ein Schritt zurück? Beitr. Kenntn. Pilze Mitteleuropas **3**: 181-187.

- SINGER R. (1986) - The Agaricales in Modern Taxonomy. Koeltz Scientific, Koenigstein.
- VANDEVEN E. (1995) - Kijk eens naar Hertenzwammen. AMK Meded. **95(4)**: 112-114.
- VELLINGA E.C. (1987) - Weiße Dachpilze. Beitr. Kenntn. Pilze Mitteleuropas **3**: 173-180.
- VELLINGA E.C. (1990) - *Pluteus*. In C. Bas, Th.W. Kuyper, M.E. Noordeloos, E.C. Vellinga (eds.) Flora Agaricina Neerlandica **2**: 31-55. A.A. Balkema, Rotterdam.
- VELLINGA E.C. (1998) - Voetangels en klemmen: Hertenzwammen ontsnapt! Coolia **41(2)**:74-77.
- VELLINGA E.C. & J. SCHREURS (1985) - Notulae ad floram Agaricinum Neerlandicam - VIII *Pluteus* Fr. in West-Europe. Persoonia **12(4)**: 337-373.

20.10.2016